

YANSIMA SÖZCÜKLER

Doğadaki cansız varlıkların, hayvanların, makinelerin çıkardığı seslerin taklit edilmesiyle oluşan sözcüklerdir.

İnsanlara Özgü Yansima Sözcükler:

Hapşu, hapşırık, hapşırmak
Horr, horultu, horlamak

Cansız Varlıklara Ait Yansima Sözcükler:

Şırl, şırıltı, şırıldamak
Hışır, hışırtı, hışırdamak
Gıcır, gıcirtı, gıcırdamak
Çatır, çatırtı, çatırdamak

Makine ve Araçlara Ait Yansima Sözcükler:

Pat, patlamak
Vın, vınlamak
Zırr, zırlıltı

NOT: Yansima sözcükler ad, sıfat, zarf ve fiil gibi çeşitli türlerde kullanılabilir.

Yansima ad: Birden onu bir hıçkırık tuttu.

Yansima sıfat: Kıtır krakerleri yemeye bayılıyorum.

Yansima eylem: Kapının menteşeleri gıcırdıyor.

Yansima zarf: Dere şırl şırl akıyor.

NOT: Yansima sözcükler ikileme görevinde de kullanılabilir.

tıkır tıkır, çıt çıt, şırl şırl, fokur fokur...

NOT: Yansima sözcükler, mecaz anlama gelecek şekilde kullanıldıklarında yansima anlamı ortadan kalkar.

Toplantıda bir ara sıkıntıdan **patlayacak** gibi oldum.
Öğrenci, fiilimsileri tahtada **çatır çatır** anlattı.

YANSIMA SÖZCÜKLER ALIŞTIRMA

Aşağıdaki cümlelerde bulunan yansima sözcükleri belirleyerek altlarına yazınız.

Çalılıktan bizi korkutan çıtırtı sesler geliyordu.

[.....]

Işıl ışıl bir güne merhaba dedik.

[.....]

Bu soğuk ve karlı gecede köpek acı acı havlıyordu.

[.....]

Suyun şırıltısı evin ikinci katındaki balkondan duyuluyordu.

[.....]

Sabah kalktığımda güneş pırıl pırıl parlıyordu.

[.....]

Adamın kalkmadığını görünce öksürdü.

[.....]

Çağlayan baharda gürül gürül akıyor.

[.....]

Koyunlar meledi ıssız bucaksız kırlarda.

[.....]

Kısık bir sesle birileri hakkında konuşuyorlardı.

[.....]

Sineklerin vızıltısından uyumak mümkün değil.

[.....]

YANSIMA SÖZCÜK ETKİNLİK

Aşağıdaki cümlelerden hangilerinde yansıma sözcükler mecaz anlamında kullanılarak yansıma olmaktan çıkmıştır.

- [] Adam kürsüde gürül gürül konuşuyordu.
- [] Sabah büyük bir gümbürtüyle uyandık.
- [] Gül tomurcukları patladı gecenin en koyu sessizliğinde.
- [] Çayırıların zırlıtısı içerisinde yıldızlı bir gece yaşadık burada.
- [] Senin bu vızıltılarına ayıracak vaktim yok.
- [] Yazar bu romanında kelimeleri şırıldatarak bir solukta okunacak bir eser ortaya çıkarmış.
- [] Gece boyunca yandaki inşaatın muşambalarından çıkan fişirtılar yüzünden uyuyamadım.
- [] Şiirdeki cızırtılı mısralar ahengin bozulmasına sebep olmuş.
- [] Kavgaya beş kişi gelince ara sokaklardan vınlamış.
- [] Piknikte yaktıkları ateşin üzerine su dökünce ateş foş diye sönmüş.
- [] Tavan arasından garip tıkırtılar geliyordu.
- [] Araba temizlenince gıcır gıcır olmuştu.
- [] Kulağındaki çınlamayı tedavi edebilmek için doktora gitti.
- [] Odanın içerisinde sert terliklerle patır patır yürüyordu.
- [] İlk maşımından gelen bu parayı ktır ktır yiyeceğim.

YANSIMA SÖZCÜK TEST

Aşağıdakilerin hangisinde ikileme, yansıma sözcüklerden oluşmuştur?

- A) Adam sinirli bir şekilde koşu koşu içeriye girdi.
B) Güzel anacığım ak pak elleriyle yemek hazırlamış.
C) Arkadaşın uyudu herhalde, pek ses seda çıkmıyor.
D) Bu sene listelere gümbür gümbür bir giriş yaptık.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcük kullanılmıştır?

- A) Gece sivrisineklelerin sesinden uyuyamadı.
B) Güle oynaya bahçeye çıktılar.
C) Mutfaktan şangır diye bir ses geldi.
D) Çamaşır makinesi çok gürültülü çalışıyor.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde yansıma sözcük kullanılmamıştır?

- A) Hüp diye bir ses çıkarırdı çay içerken.
B) Odadan bir zırlıtı duyuluyordu tüm gün.
C) Kadın, tıngır mıngır sallıyordu beşiği.
D) Kuşlar ötüyor pencerenin kenarında.

Aşağıdakilerden hangisinde yansımadan türemiş bir eylem vardır?

- A) Yukarı kattakilerin gümbürtüleri de bir gün olsun bit-mez ki.
B) Kuzular, baharın güzelliğine eşlik etmek için meliyordu.
C) Fısıldaşmayı bıraksalar, hiç de yanlış anlaşılmayacaktık.
D) Havlamayı bile beceremeyen uyuz bir köpek almışsın.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi yansıma değildir?

- A) kızartı B) patırtı C) horultu D) şırıltı

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma sözcük yoktur?

- A) Ağaçların arasından bizi korkutan hışırtılar geliyordu.
B) Arı vızıltıları etrafta hayat olduğunun kanıtıydı.
C) Kuşlar ağaçların arasında neşeyle ötüşüyordu.
D) Bu esnada Ağustos böceği cırlamaya başlamaz mı?

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yansıma bir sözcük kullanılmamıştır?

- A) Öğretmen çocukların fısıltıyla bile konuşmasına izin vermiyordu.
B) O gün kapının gıcırdaması bizi büyük bir felaketten kurtardı.
C) Bu kanal çok karıncalı, başka bir kanalı açamaz mısın?
D) Kümesteki civcivler cik cik değil de cuk cuk diye ses çıkarıyordu son günlerde.